

רשימות חוברת ד

אור ליום ג' ה' טבת. פ"ט. ריגא.

נכנסתי ע"פ הקריאה לחדר כק"ש. אמר שחפץ הוא למסור לי פ"ש מאחי ליב' נ"י (הדר בלנינגרד). על שאלתי, אם קבל מ' ממנו, ענני: "שמעתי מאמר דא"ח ביחד עמו מאדנ"ע. וזה הדבר: בלילה הזה, ראיתי את אדנ"ע. מטפחת-המשי בידו ובפנים צוהלים עד למאד. בפעם האחרונה הי' כן מראהו בשנת תרס"ח. ואמר לי: מז"ט, פאר דער היטל³. זיי קאָנען אַרײַנגיין. פתחתי הדלת ונכנסו כמה אנשים, וביניהם אחיך. מעט מעט קרב — או קרבתי אליו — וחבקתיו בידו אחת. אדנ"ע שאלני: ווער איז דער יונגע־מאָן? אבל כעבור רגעים אחדים, אמר: א! איך קען דאָך דיר⁴.

אמר דא"ח "שחורה אני ונאווה" (קוטב הענין: ירידת הנשמה בגוף⁵ הוא עצם הנשמה⁶. והראי' באור דמל' ורדל"א⁷. ואף שיש להקשות ממקום פלוני צריך לעיין במאמר תקס"ו (או תקס"ב), ענין דנסיון⁸, שהדבר אינו במציאות, וכחלוק שבין נסיון וברור⁹. ד' צדיק יבחן וכמשל היוצר שאינו בוחן וכו'¹⁰). וצריך לשאול אצל אחיך עד"ו.

(1) הו"ח ר' ישראל ארי' ליב שניאורסאהן. ראה אודותו — סה"ש תרפ"ז ע' 125, ובהערה 10. וש"נ.

(2) ע"ד "חזיונות" רבותינו נשיאינו — ראה גם סה"ש תרפ"ה ע' 69, ובהנסמן שם בשוה"ג. תרצ"ו ע' 11 הערה 4. וש"נ.

(3) הכוונה בזה — ראה לקמן קטע המתחיל בפעם הא'.

(4) להעיר, שבגשמיות לא ראהו מעולם (וראה גם סה"ש תרפ"ז שם ובהערה 11).

(5) בדרושי שחורה אני ונאווה (בלקו"ת ועוד) מבואר ש"שחורה אני" קאי על ירידת הנשמה בגוף, שדוקא עי"ז תתעלה בעילוי גדול יותר — "ונאווה".

(6) אולי הכוונה שאף שיורדת רק הארת הנשמה בלבד, מ"מ, נעשית העלי' גם בשרש ועצם הנשמה כמו שהיא למעלה (המשך ר"ה תרפ"ד ותש"ט בתחלתו).

(7) בהמשך הנ"ל: "והנה להבין כל זה כו", ומתחיל לבאר החילוק דספירת המלכות משאר הספירות, ששרשה מרדל"א.

(8) ראה סה"מ תרנ"ז ע' נב: "תכלית כוונת ירידתה הוא בשביל הנסיונות כו".

(9) ראה סה"מ פר"ת ע' קז. ובכ"מ.

(10) ראה בר' פנה"ה, ב: "היוצר הזה כשהוא בודק את הכבשן שלו אינו בודק את הכלים המרועעים.. ומה הוא בודק בקנקנים ברורים שאפילו הוא מקיש עליו כמה פעמים אינו שוברו, כך אין הקב"ה מנסה את הרשעים אלא את הצדיקים, שנאמר (תהלים יא, ה) ה' צדיק יבחן". וראה גם רמב"ן עה"פ וירא (כב, א): "ודע כי ה' צדיק יבחן, כשהוא יודע בצדיק שיעשה רצונו וחפץ להצדיקו יצוה אותו בנסיון כו". ובסה"מ פר"ת ע' קט: "והיינו

אחר הדא"ח נגשתי אל אאדנ"ע ושאלתיו ע"ד איזה דבר, ונעלם ממני כל החזיון.

ראיתיו ברור — עד להפליא.

באיזה עיר או מקום הי' זה — א"י¹¹.

פני אחיך לא ראיתי. כובעו הי' מוטה מעט הצדה, ולעם בשפתיו. א"י אם בפירוסה, צפרניו, או איזה דבר אחר.

זהו פעם הב' שרואה אני את אאדנ"ע אחרי החתונה¹².

בפעם הא' הייתי ג"כ לבוש בהיטעל, אבל אז לא אמר לי מז"ט. ההיטל היא של אאזנ"ע¹³, חפצתי ללבוש כובע של אאדנ"ע. אבל ... כך הוא הדבר שלבשתי את של אאזנ"ע.

בפעם הא' — לא דבר דא"ח. הי' כעין מסיבה. דבר ע"ד נתיב לא ידעו עיט¹⁴. צא מאיצטגנינות שלך¹⁵. שעיט שהוא הטבע. טבעי גם נתיב "לא" איני יודע. ופשיטא שנתיב הל"ב לא ידע¹⁶. ונתיב הל"ב זהו ציצית¹⁷. ופעולתם נראה בזה שאין הולכים אל הזונה, טפחו לו ציציותיו¹⁸. קיין השגה העלפט ניט וכו' ועוזרים לו הציציות. אברם אינו מוליד אברהם מוליד¹⁵. ששכל הנעלם¹⁹ השגה בנפש לחודי' אינו

בכדי להצדיקו לגלות עצם פנימיות נקודת נפשו". ומוסיף: "וכמו כללות ענין ירידת הנשמה למטה .. בכדי שתכוא לבחי' רעו"ד שזה יש בנשמה בעצם .. שיתגלה בחי' יחידה בנפש .. העיקר הוא ההתגלות כו".

(11) = איני יודע.

(12) של כ"ק אדמו"ר עם הרבנית הצדקנית מרת חי' מושקא נ"ע זי"ע בי"ד כסלו שנה זו (תרפ"ט).

(13) אאזמו"ר נ"ע — כ"ק אדמו"ר מהר"ש.

(14) איוב כח, ז. וראה זח"ג רנו, סע"ב. תקו"ז ת"ל (עג, ב). פרדס שער יב (שער הנתיבות) פ"ג (נתיב הא'). ד"ה וירד העיט באוה"ת לך (כרך ד') תשו, א ואילך. ד"ה הנ"ל תרנ"ח (סה"מ תרנ"ח ע' יז ואילך). סה"מ היש"ת ע' 10, ובהערות רבינו.

(15) ב"ר פמ"ד, יו"ד. פרש"י לך לך טו, ה.

(16) בדרושים שבהערה 14 מבואר ש"נתיב לא ידעו עיט" קאי על נתיב הל"ב (משא"כ נתיב ה"לא" ידעו עיט, כמרומז בכתוב "נתיב לא — נתיב ה"לא" — ידעו עיט"), והחידוש כאן, שגם נתיב ה"לא" לא ידעו עיט, ועפ"ז מתפרשת תיבת "לא" בשתיים: (א) נתיב ל"א, (ב) ל"א (לשון שלילה) ידעו".

(17) כי, ל"ב חוטי הציצית רומזים על ל"ב נתיבות חכמה (בחי' ויקהל לה, לה. ר"ח שער הקדושה פ"ו (קמב, א). לקו"ת קרח נב, ד ואילך. ובכ"מ).

(18) ראה מנחות מד, א.

(19) ענינו של אברם (תו"א ר"פ לך לך. ובכ"מ). — ולהעיר, שענין זה הובא ונתבאר בדרושי חתונה תרפ"ט (ד"ה כל הנהנה פ"ט).

מוליד אבל שכל הנעלם כשה"א²⁰ — מחדו"מ. הבפועל ממש — אז יש תולדות.

אם²¹ ה' לי מסנ"פ על יהדות, איני חפץ לדבר עד"ז. כי הרי כל דבור פועל וזהו נוגע לרבים. אבל עתה נצרך למס"נ אויף דעם אויבערשטען, זאך שטעלען. ע"ע ה' ההו"א מס"נ נגד הגפ"ו, ועתה ... כי אין המצב יכול להשאר כמו שהוא עתה ...

כשבאו²² לאסור את הרבי — (אדה"ז. הכותב) — התחבא בבית החיים. שאלו את הרבנית אַיהו. וענתה שא"י. הכוה על הלחי, והיפילו שן אחת. כשהלכו חזר אדה"ז לביתו, ובלילה בא לשם שמואל מונקעס²³. בדפקו על הדלת, שאלו אדה"ז: מי שם? — שמואל! — ער דארף זיך אויסקלייבען באַ נאַכט! — איך האָב נִיט געוואָסט אַז באַם רבי'ן איז אויך דאָ נאַכט! — וויסט, מען איז מיר געקומען אַרעסטירען? — איך ווייס. — עס איז דאָך אַ סכנה. — וואָס זאָל איך אייך זאָגען. באַ מיר קומט אויס, אַז איר דאַרפט פאַרען. — עס איז דאָך אַ סכנה. — אויב איר זיינט אַ רבי, וועט אייך קיין קויל נִיט נעמען. און אויב נִיט, זיינט איר דאָך ווערט²⁴ ... — אדה"ז נשען בראשו על ידו. ואח"כ אמר לש"מ: צי דו ביסט גערעכט, ווייס איך נִיט, נאר — גיי געזונט.

בבוקר טבל א"ע. קרא לאחיו מהרי"ל, אדמו"ר האמצעי ולר' אברהם²⁵, ויצוום שיצומו. ואמר להם שהיום "יקחוהו", בערב באו לתפסו. התפלל מנחה ואח"כ נסעו.

(20) כ"ה בכתי"ק, ולכאורה הכוונה כשניתוסף ה"א (אברהם), ששכל הנעלם (אברם) נמשך במחשבה דיבור ומעשה (ג' הקיין שבציוור אות ה').

(21) הבא לקמן הוא המשך הדברים ששמע רבינו מאדמו"ר מהוריי"צ, כנראה, באותו מעמד, אלא שלכאורה זהו ענין בפ"ע (ולכן יש הפסק ריוח).

(22) ראה גם לקמן ע' 96.

(23) ראה אודותו — סה"ש תרצ"ו ע' 80 הערה 59. וש"נ.

(24) כאן הושטמו תיבות אחדות.

(25) בנו השני (של אדה"ז) — ר' חיים אברהם. ולהעיר, שבעת הברית מילה נקרא רק אברהם (ע"ש ר' אברהם המלאך, וע"ש זקנו אבי אמו) ומצד החולי, שסיבתו היתה התרעומת של זקנו שנקרא אברהם חיים, הוסיפו לו גם השם חיים (רשימת כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ בסה"מ תש"ט ע' 90).